

8. SINIF
T.C. İNKILAP TARİHİ VE
ATATÜRKÇÜLÜK

2025 ARA TATİL

DIET ÇİKOLATASI
LGS DENEMELERİ

Metin Özdamarlar
(Destekleme İzleme Eksikleri Tespit Etme)

ÖĞRENME ÇIKTILARINA UYGUN
HER GÜNE BİR DENEME
10 DENEME
(100 SORU)

1.DÖNEM KAZANIMLARINI KAPSAR

Metin Özdamarlar

ın güzel ülkenin değerli çocuklarına hediyesidir.

**20 OCAK 2025
PAZARTESİ**

**DİET DENEMESİ
01**

D: Y:

1. II. Abdülhamit, 23 Aralık 1876 tarihinde Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası Kanun-ı Esasi'yi ilan etti. I. Meşrutiyet Dönemi başladı. Meşrutiyete göre son karar padişaha aitti ve padişahın meclisi kapatma yetkisi bulunuyordu. Sınırlı da olsa halka söz hakkı veren bu yönetim şeklinde iki tür meclis vardı: Bunlardan birisi olan Meclis-i Âyan'ın üyelerini padişah seçerken diğeri olan Meclis-i Mebusan'ın üyelerini halk seçiyordu. Mecliste Müslümanların yanında azınlıklar da temsil ediliyordu fakat meşrutiyet yönetimi uzun sürmedi. Azınlık milletvekilleri mecliste olumsuz tutumlarını ve devlet aleyhindeki faaliyetlerini arttırdılar. Bunun üzerine Padişah II. Abdülhamit, anayasal yetkisini kullanarak 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı'nın başlamasıyla meclisi kapattı. Anayasayı yürürlükten kaldırdı ve meşrutiyet yönetimi sona erdi.

Buna göre, Osmanlı Devleti için,

- I. Demokratikleşme hareketleri yaşanmıştır.
- II. Parlamenter ve anayasal sisteme geçilmiştir.
- III. Askerî alanlarda islahatlar yapılmıştır.
- IV. Azınlıklara yönetimde söz hakkı verilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve IV C) I, II ve IV D) II, III ve IV

2. Mustafa Kemal, Anafartalar Grup Komutanı ve 19. Tümen Komutanı olarak görev aldığı bu cephede "Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum! Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde yerimize başka kuvvetler ve komutanlar gelebilir." sözleriyle askerlerine tarihî bir emir verdi. Anafartalar, Conkbayırı ve Kocaçimen'de yaptığı karşı bir taarruzla Anzakları geri çekilmeye mecbur bıraktı. 19. Tümen'e bağlı 57. Alay'ı merkezden emir beklemeden kendi kararıyla cepheye sürerek, bu cephenin düşmesini engelledi.

Metinde, Birinci Dünya Savaşı'ndaki hangi cepheyle ilgili bilgi verilmiştir?

- A) Suriye B) Çanakkale C) Kanal D) Kafkas

3. Mustafa Kemal Paşa, 21 Mayıs 1919'da XV. Kolordu Kumandanı Kâzım Karabekir'e gönderdiği bir telgrafta şu cümleleri kullanmıştır: "Genel durumun almakta olduğu acıklı şekilden pek elemli ve üzgünüm. Millet ve memlekete borçlu olduğumuz en son vicdani görevi yakından ortak çalışmayla en iyi şekilde yerine getirmek mümkün olacağı kanaati ile bu son memuriyeti kabul ettim." demiştir.

Mustafa Kemal Paşa, "bu son memuriyeti" ifadesiyle hangi yetkisinden bahsetmiştir?

- A) Yıldırım Orduları Grup Komutanlığından B) 9. Ordu Müfettişliğinden
C) Başkomutanlığından D) Temsil Heyeti Başkanı seçilmesinden

4. İtilaf Devletleri, Yunanlarla savaşın devam ettiği süreçte Avrupa kamuoyuna Türklerin barış istemedikleri, antlaşma masasına oturmadıkları ve savaşı uzattıkları yönünde olumsuz propaganda yapmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, aşağıdakilerden hangisine katılarak bu olumsuz propagandayı çürütmüştür?

- A) Londra Konferansı'na
- B) Paris Barış Konferansı'na
- C) San Remo Konferansı'na
- D) Lozan Barış Konferansı'na

5. 23 Nisan 1920'de açılan Büyük Millet Meclisinin (BMM) bazı özellikleri şöyledir:

- Yasama, yürütme ve yargı yetkilerini kendi bünyesinde toplamıştır.
- Millî Mücadele'yi başlatan ve yöneten bir meclis olarak tarihî bir görev gerçekleştirmiştir.
- 20 Ocak 1921'de "Teşkilat-ı Esasiye Kanunu" adı verilen anayasayı hazırlamıştır.
- Hükûmet işleri meclis içinden seçilecek bir heyet tarafından yürütülmüştür.
- 1 Kasım 1922'de halifelikle saltanatı birbirinden ayırmış ve Osmanlı saltanatını kaldırmıştır.
- Halkın bir çok kesiminden temsilcilerin yer aldığı bir meclistir.

Buna göre, BMM aşağıdaki esaslardan hangisini benimsememiştir?

- A) Kurucu Meclis
- B) Savaş Meclisi
- C) Millî Egemenlik
- D) Güçler Ayrılığı

6. Damat Ferit Hükûmeti, Sivas Kongresi'nin toplanmasını engellemeye çalıştığı gibi kongrede alınan kararların da padişaha ulaştırılmasına engel oldu. Bunun üzerine Temsil Heyeti, İstanbul'da yasal bir hükûmet kuruluncaya kadar Anadolu'nun İstanbul ile tüm resmî haberleşmesini kestirdi. Ayrıca İstanbul Hükûmeti ile yapılacak bütün resmî yazışmaların Temsil Heyeti'nin denetiminde yapılmasını istedi. Bu yaptırımlar karşısında Damat Ferit Hükûmeti istifa etti.

Verilen durum Temsil Heyeti'nin hangi alanda bir zafer kazandığını gösterir?

- A) Kültürel
- B) Ekonomik
- C) Siyasi
- D) Askerî

7. **Erzurum Kongresi'nde yer alan** "Millî meclis derhâl toplanmalı ve hükûmet işlerinin meclis denetiminde yürütülmesi sağlanmalıdır." **kararı aşağıdaki gelişmelerden hangisiyle hayata geçmiştir?**

- A) Büyük Millet Meclisinin açılmasıyla
- B) Mebusan Meclisinin oluşturulmasıyla
- C) Temsil Heyetinin kurulmasıyla
- D) Saltanat Şurasının toplanmasıyla

8. Misakımillî’de yer alan bazı kararlar şöyledir:

- Batı Trakya’nın hukuki durumunun belirlenmesinde halk oylamasına başvurulmalıdır. kararlar geçerli olacaktır.
- Azınlık hakları, komşu ülkelerdeki Müslüman halka aynı hakların verilmesi şartıyla kabul edilecektir.
- Siyasi, adli ve mali gelişmemize engel olan sınırlamalar (kapitülasyonlar) kaldırılacaktır.

Buna göre, Misakımillî aşağıdakilerden hangisinden bahsedilmemiştir?

- A) Sınırlardan
- B) Uluslararası denklikten
- C) Tam bağımsızlıktan
- D) Millî egemenlikten

9. Mustafa Kemal Paşa'nın Maarif Kongresi'nin açılışında yaptığı konuşmanın bir bölümünde şunları söylemiştir:

“... Büyük tehlikeler karşısında uyanan milletlerin ne kadar kararlı oldukları tarihçe ispat edilmiştir. Silâhıyla olduğu gibi beyniyle de mücadele etmek zorunda olan milletimizin, birincisinde gösterdiği gücü ikincisinde de göstereceğine asla şüphem yoktur. Milletimizin temiz karakteri yetenek ile doludur. Ancak bu doğal yeteneği ortaya çıkarabilecek yöntemlerle donatılmış vatandaşlar gereklidir. Bu görev de sizlere düşüyor...” (Hâkimiyet-i Millîye, 21 Temmuz 1921)

Mustafa Kemal, bu konuşmasıyla kimlere görev yüklemiştir?

- A) Öğretmenlere
- B) Sanatçılara
- C) Yöneticilere
- D) İşçilere

10. “İtiraf etmek lazımdır ki bu yetki büyük bir yetkidir. Meclisin yetkisidir ki bana veriyorsunuz. Böyle olmakla beraber, üç ay sonra elbette ya yenilersiniz veya yürürlükten kaldırılırsınız.”

Mustafa Kemal Paşa, bu sözleriyle aşağıdaki gelişmelerden hangisinden bahsetmiştir?

- A) 9. Ordu Müfettişi olarak atanmasından
- B) Başkomutanlık Yasası'nın kabul edilmesinden
- C) Büyük Millet Meclisi Başkanı seçilmesinden
- D) Yıldırım Orduları Grup Komutanlığına getirilmesinden

Cevapları kontrol edelim. Sonrasında deneme kitapçığının sonundaki tablodan yararlanarak yanlış yaptığımız soruları ilgili olduğu kazanımları tespit edelim ve o konuları tekrar edelim.

5. "Temeli Erzurum ve Sivas Kongresinde atılan Misakımillî ile Türk vatanının sınırları çizilmiştir." **diylen bir tarihçi aşğıdaki kararlardan hangisini düşüncesine kanıt olarak gösteremez?**

- A) Azınlıkların hakları, yabancı devletlerdeki Müslümanların da aynı haklardan yararlanmaları şartı ile tanınacak ve sağlanacaktır.
- B) Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığı sırada işgal edilmemiş olan bölgelerin tümü ayrılmaz bir bütündür.
- C) Kendi istekleriyle ana vatana katılmış olan Kars, Ardahan ve Batum için gerekirse tekrar halk oylaması yapılabilir.
- D) Batı Trakya'nın durumu, orada yaşayan halkın serbestçe verecekleri oylarla belirlenmelidir.

6. 23 Nisan 1920'de açılan ve bir savaş meclisi olan Büyük Millet Meclisi'nde siyasi partilere yer verilmemiştir.

Aşğıdakilerden hangisi bu durumun nedenlerinden biri değildir?

- A) Siyasi çekişmelerden uzak durmak
- B) Saltanatı aşamalı olarak kaldırmak
- C) Önceliği ülkenin bağımsızlığına vermek
- D) Birlik ve beraberliği korumak

7. Antalya Mebusu Rasih Efendi, 1920'de Büyük Millet Meclisinde yaptığı konuşmada "... Bu kürsünün sahibi olan, böyle zelilane esir edilmek istenilen, şöyle bir tarihe malik olan bu millet hiçbir vakit boynunu uzatıp, bu antlaşmayı kabul edip böyle mahdut (sınırlı) bir sahada katiyen kalamaz..." demiştir.

Buna göre, Rasih Efendi sözleriyle aşğıdaki antlaşmalardan hangisine tepkisini dile getirmiştir?

- A) Gümrü
- B) Moskova
- C) Sevr
- D) Kars

8. "Efendiler, gerçekten de tahmin ettiğim manevî sakıncalar hemen kendini gösterdi. İlk duyarlılık Meclis'te belirdi. Özellikle muhalifler, kötümser nutuklarla feryada başladılar 'Ordu nereye gidiyor, millet nereye götürülüyor? Bu gidişin elbette bir sorumlusu vardır, o nerededir? Onu göremiyoruz. Bugünkü acıklı ve korkunç durumun asıl sorumlusunu ordunun başında görmek isterdik.' diyorlardı. Bu şekilde konuşan kimselerin dolaylı yoldan kastettikleri şahsın ben olduğuma şüphe yoktu." (M. Kemal Atatürk, Nutuk, s. 593)

Atatürk, bu sözleriyle aşğıdaki savaşlardan hangisinin etkisinden bahsetmiştir?

- A) Birinci İnönü
- B) İkinci İnönü
- C) Kütahya-Eskişehir
- D) Sakarya

9. Birinci İnönü Muharebesi'nde Yunan ordusunun durdurulması TBMM'nin saygınlığını artırdı. İtilaf Devletleri arasında anlaşmazlıklar baş göstermeye başladı. İtilaf Devletleri Sevr Antlaşması'nı gözden geçirmek üzere Londra'da bir konferans toplamayı kararlaştırdılar. Amaçları Sevr Antlaşması'nda küçük değişiklikler yaparak bu antlaşmayı Türk tarafına kabul ettirmektir. İtilaf Devletleri, Londra'da toplanması kararlaştırılan konferansa İstanbul Hükûmeti ile birlikte dolaylı olarak TBMM Hükûmetini de çağırdılar. İtilaf Devletleri her iki hükûmeti de davet ederek aralarında ikilik çıkarmak suretiyle kendi istedikleri doğrultuda bir antlaşma yapılmasını amaçlıyorlardı. Büyük Millet Meclisi hiçbir sonuç almayacağını bildiği hâlde konferansa katıldı.

TBMM, konferansa katılarak,

- I. İstanbul Hükûmetiyle birlikte Sevr Antlaşması'nı onaylamak
- II. Türk milletinin gerçek temsilcisinin TBMM olduğunu göstermek
- III. Türkler savaşı istiyor olumsuz propagandasını çürütmek
- IV. Misakımilli'yi tüm dünyaya duyurmak

hangilerini amaçladığı söylenebilir?

- A) I ve III B) II ve IV C) I, II ve III D) II, III ve IV

10. Tekalif-i Millîye Emirleri'nin bazıları şunlardır:

- Yurtta her ev, birer kat çamaşır, birer çift çorap ve çarık hazırlayıp komisyona verecektir.
- Taşıtı olanlar, ayda bir kez yüz kilometrelik mesafeye bedelsiz olarak askerî nakliye yapacaktır.
- Halkın elinde bulunan, savaşa elverişli bütün silah ve cephane üç gün içinde komisyona verilecektir.

Buna göre, bu emirlerle aşağıdakilerden hangisinin ihtiyaçlarının karşılanmasının amaçlandığı söylenebilir?

- A) Ordunun B) Kuvayımilliye'nin
C) Türkiye Büyük Millet Meclisinin D) Halkın

Cevapları kontrol edelim. Sonrasında deneme kitapçığının sonundaki tablodan yararlanarak yanlış yaptığımız soruları ilgili olduğu kazanımları tespit edelim ve o konuları tekrar edelim.

21 OCAK 2025 SALI	DİET DENEMESİ 03	D: Y:
------------------------------	-----------------------------	------------------

1. Mustafa Kemal, Sofya'daki askerî ataşelik görevi sırasında Türklerin sorunları ile yakından ilgilenererek Türkler arasındaki bağları güçlendirmeye çalıştı. Türklerin çıkardığı gazeteleri yönlendirerek Bulgar Meclisindeki Türklerin ülke siyasetinde daha etkili olması için çaba gösterdi. Bu görevi devam ederken rütbesi yarbaylığa yükseltildi.

Bu çalışmalarından hareketle Mustafa Kemal için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Görev bilinciyle hareket ettiği
- B) Milliyetçilik duygusuna sahip olduğu
- C) Birlik duygusunu güçlendirmeye çalıştığı
- D) Askerî deneyim elde ettiği

2. Sivas Kongresi'ne katılan delegeler arasında manda tartışmasının olduğu süreçte Mustafa Kemal şu konuşmayı yapmıştır:

"Mandanın anlam ve gayesinin bu olmadığı bir gerçektir. Her zaman yapılacak yardımları memnuniyetle karşılarız. (...) Yeter ki memleketimize sermaye getireceklerin milletimizin hâkimiyet ve bağımsızlığı ile vatanımızın bütünlüğünü bozmaya dair gizli emelleri olmasın." (Mustafa Kemal Atatürk, Nutuk, s.78.)

Buna göre, Mustafa Kemal, yabancı ülkelerin yardımlarını hangi şarta bağlamıştır?

- A) Egemenliğe saygı duymaya
- B) Askerî yardım yapmaya
- C) Kapitülasyonları devam ettirmeye
- D) Diplomatik ilişki kurmaya

3. 1921 Anayasası'nın bazı maddeleri şöyledir:

- Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir.
- Yönetim şekli, halkın mukadderatını (geleceğini) bizzat ve fiilî olarak yönetmesi ilkesine dayanır.
- Yürütme kudreti ve yasama yetkisi, milletin tek ve gerçek temsilcisi olan Büyük Millet Meclisinde belirir ve toplanır.
- Türkiye Devleti, Büyük Millet Meclisi tarafından idare olunur ve hükûmeti "Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti" adını taşır.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Devletin adı belirlenmiştir.
- B) Güçler birliği ilkesi esas kabul edilmiştir.
- C) Millî egemenlik ilkesi benimsenmiştir.
- D) Osmanlı Devleti resmen sona ermiştir.

4. Erzurum Kongresi'nde "İstanbul Hükûmeti etki ve denetim altında" olmasına dayanarak hükûmet işlerini yürütmek üzere doğu illeri için bir Temsil Heyeti oluşturulmuş ve başkanlığına Mustafa Kemal getirilmiştir. Bu heyetin üye sayısı Sivas Kongresi'nde artırılmış ve yetkisi tüm yurdu kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Temsil Heyeti yürütme yetkisini kullanarak bir hükûmet gibi çalışmıştır.

Aşağıda gelişmelerden hangisi bu doğrultudadır?

- A) İrade-i Milliye adıyla bir gazetenin çıkarılma kararı alınması
- B) Tüm millî cemiyetleri tek çatı altında toplanması
- C) Batı Cephesi Komutanlığına Ali Fuat Paşa'nın atanması
- D) Manda ve himayenin kesin olarak reddedilmesi

5. Mustafa Kemal, Havza Genelgesini 28 Mayıs 1919'da tek başına yayımlamıştır. Amasya Genelgesi'ne ise 12 Haziran 1919'da yakın arkadaşları Ali Fuat (Cebesoy) Paşa, Rauf (Orbay) Bey ve Refet (Bele) Bey'in katkılarıyla son şeklini vermiştir. Birlikte imzaladıkları genelgeyi Konya'da bulunan Cemal Paşa ile Erzurum'da bulunan Kâzım (Karabekir) Paşa'nın da onayını aldıktan sonra yayımlamıştır.

Buna göre, Mustafa Kemal'in;

- I. Millî Mücadele'yi halka mal etmek
- II. Birlik ve beraberliği sağlamak
- III. Kişisel bir mücadele yapmadığını göstermek

hangilerini amaçladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. Misakımillî kararları ile bu kararlarla hedeflenen amacın eşleştirildiği hangi seçeneğin yanlış olduğu söylenebilir?

	KARAR	AMAC
A)	Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Antlaşması öncesi işgal edilmemiş topraklarının tamamı bir bütündür, parçalanamaz.	Vatanın bütünlüğünü sağlamak
B)	Marmara Denizi'nin ve İstanbul'un güvenliği sağlandıktan sonra Boğazlar'ın dünya ulaşım ve ticaretine açılması konusunda Osmanlı Devleti'nin ve ilgili devletlerin vereceği kararlar geçerli olacaktır.	Kapitülasyonların kapsamını genişletmek
C)	Azınlık hakları, komşu ülkelerdeki Müslüman halka aynı hakların verilmesi şartıyla kabul edilecektir.	Uluslararası eşitliğe uymak
D)	Siyasi, adli ve mali gelişmemize engel olan sınırlamalar kaldırılacaktır.	Tam bağımsızlığı sağlamak

7. Sevr Antlaşması'nın aşağıdaki maddelerinden hangisiyle İtilaf Devletlerinin Osmanlı devletinin iç işlerine karışmayı amaçladığı söylenebilir?

- A) Boğazlar, uluslararası bir "Boğazlar Komisyonu"nun idaresinde bulunacak.
- B) Askerlik mecburi olmayacak, ağır silahlardan arındırılmış elli bin kişilik bir ordu bulundurulacak.
- C) Azınlıklara geniş haklar verilecek ve Osmanlı bu konuda denetlenecek.
- D) Kapitülasyonlardan bütün devletler yararlanacak.

8. Hıyanet-i Vataniye Kanunu 29 Nisan 1920'de BMM tarafından 2 numaralı kanun olarak çıkarıldı. Bu kanun çıkarılırken İttihat ve Terakki Hükümetinin I. Dünya Savaşı sırasında çıkardığı Hıyanet-i Askeriye Kanunu'ndan esinlenilmiştir. Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılmasındaki belirgin amaç, henüz otoritesi ve meşruiyeti tartışmalı olan BMM'ye yönelik olası direnişleri kırmaktır. Meclise olan güveni arttırmak, meclis iradesine karşı gelenleri ve ayaklanmaları önlemek, asker alımını hızlandırmak ve orduyu güçlendirmek kanunun amaçları arasındadır. Ayrıca Kuvâ-yı Millîye'nin savunma dışında iş yapmasını önlemek ve cezaların geciktirilmeden uygulanmasını sağlamak amaçlandı. Hıyanet-i Vataniye Kanunu 12 Nisan 1991'de yürürlükten kaldırıldı.

Parçada, Hıyanet-i Vataniye Kanunu ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kim tarafından çıkarıldığına
- B) Hangi gerekçe ile çıkarıldığına
- C) Ne kadar süre yürürlükte kaldığına
- D) Yasaya uymayanları kimin yargılayacağına

9. Ali Saip Bey, "Kuvâ-yı Millîye Kumandanı Namık" imzasıyla Fransızlara şu ultiyatomu verdi: "Asırlardan beri hür ve bağımsız yaşamış bir millet, istila ve esareti kabul edemez...Urfa'daki misafirliğimize daha fazla müsaade etmemize imkân yoktur. Antlaşmaya aykırı işgalinizi şiddetle reddeder, 24 saat içinde Urfa'yı terk ve tahliye etmediğiniz takdirde kesin hareketlere başvurulacağını ve dökülecek kanların sorumluluğunun size ait olacağını üzüntü ile bildiririz. Hristiyan vatandaşlarımızın her türlü hakkı korunacaktır. Urfa'yı boşaltmaya onay verdiğiniz takdirde sınırimızın dışına kadar serbestçe gidebileceğinizi temin ederiz (İsmail Özçelik, *Millî Mücadele'de Güney Cephesi Urfa*, s.164)

Buna göre Ali Saip, Bey için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Milliyetçi bir tutum takındığı
- B) Cesaretle hareket ettiği
- C) Uzlaşmacı bir yapıya sahip olduğu
- D) Bağımsızlık değerini benimsediği

10. İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından resmen işgal edilmesi üzerine şu önlemler alınmıştır:

- İstanbul'daki tutuklamalara karşılık Anadolu'daki İtilaf Devletleri subayları tutuklandı.
- Geyve ve Ulukışla civarındaki demir yolları tahrip edildi.
- Anadolu'da bulunan resmî ve sivil bütün kurumların para ve kıymetli eşyalarını İstanbul'a gönderilmesi yasaklandı.

Bu önlemlerle aşağıdakilerden hangisininin amaçlandığı söylenemez?

- A) Maddi kaynakları elde tutmak
- B) Uluslararası denklığı benimsemek
- C) Ulaşım hatlarını kesmek
- D) Egemenliği halka vermek

Cevapları kontrol edelim. Sonrasında deneme kitapçığının sonundaki tablodan yararlanarak yanlış yaptığımız soruları ilgili olduğu kazanımları tespit edelim ve o konuları tekrar edelim.

24 OCAK PERŞEMBE	DIET DENEMESİ 04	D: Y:
-----------------------------	-----------------------------	------------------

1. Osmanlı Devleti'nde Balkanlarda başlayan isyanları önlemek, devleti parçalanmaktan kurtarmak ve mevcut sınırları korumak için aydınlardan bazıları devlet içinde yaşayan tüm milletleri hiçbir ayırım yapmaksızın tek toplum hâlinde birleştirmeyi savunmuşlardı. Yine bu aydınlara göre Avrupa örnek alınarak yenilikler yapılması gerekiyordu.

Bu kişilerin, Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak için ortaya atılan fikir akımlarından;

- I. Osmanlıcılık
- II. Batıcılık
- III. Türkçülük

hangilerini savunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

2. "...Gazi hazretleri sınıfın en zeki talebesiydi. Hâllerinde, yaşlarından umulmayan bir olgunluk vardı. Çok kuvvetli bir ikna kabiliyetine sahipti. Herhangi kavgaya tek defa olsun karıştığını hatırlamıyorum. Matematik ve edebiyata karşı fazla düşkünlüğü vardı. Tevfik Fikret'in bilhassa "Sis" şiirini beğenirlerdi. Namık Kemal'i, Abdülhak Hamit'i okumaktan da zevk duyarlardı. En fazla meşgul oldukları şeylerden biri de zamanın felsefesi ve fikrî hareketleriydi. Doğup büyüdüğü Selânik'in Batı ile daha çok bağlantılı bulunması sebebiyle olacak, dikkati çeken fikirleri vardı. Etrafına topladığı arkadaşlarıyla cesurca konuşuyor, onları güzel konuşmasıyla kısa zamanda tesiri altına alıyordu. Bizlerin okumadığı birçok vatan şiirini sık sık tekrarlıyordu. Mustafa Kemal "Milletleri uyandıracak olan fikir adamları, devlet adamlarıdır." diyordu.

Metin değerlendirildiğinde Mustafa Kemal için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kendini sürekli geliştirdiği
- B) Ülke sorunlarına ilgi duyduğu
- C) Askerî deneyim kazandığı
- D) Çok yönlü bir yapıya sahip olduğu

3. Mustafa Kemal'in Anadolu'ya geçme planları yaptığı dönemde Karadeniz'deki Rum çeteleri Türk köy ve kasabalarına saldırmaya başlamıştı. Amaçları asayiş bozarak Mondros'un uygulanmasına zemin hazırlamaktı.

Buna göre, Rumların, Mondros'un aşağıdaki maddelerinden hangisini uygulamaya çalıştığı söylenebilir?

- A) Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması dışında Osmanlı ordusu terhis edilecektir.
- B) Donanma, İtilaf Devletleri'nin göstereceği limanlarda gözaltında tutulacaktır.
- C) Bütün haberleşme, ulaşım araç gereci, İtilaf Devletleri'nin denetimi altında bulundurulacaktır.
- D) İtilaf Devletleri, kendi güvenliklerini tehdit edecek bir durum ortaya çıkarsa herhangi bir stratejik noktayı işgal edebileceklerdir.

4. Erzurum Kongresi'nde alınan "Kuvâ-yı Millîye'yi etkin, millî iradeyi hâkim kılmak esastır." kararı ile aşağıdakilerden hangisine vurgu yapıldığı söylenemez?

- A) İtilaf Devletleri ile uzlaşılacağına
- B) Millî egemenliğin sağlanacağına
- C) Tam bağımsızlık için mücadele edileceğine
- D) Milletçe kararlı bir duruş sergileneceğine

5. Mustafa Kemal Paşa'nın TBMM'ye Başkomutanlık Kanunu için 4 Ağustos'ta verdiği önerge şu şekildedir: "Meclisin sayın üyelerinin genel istekleri üzerine Başkomutanlığı kabul ediyorum. Bu görevi, kendi üzerime almaktan doğacak yararları en kısa zamanda elde edebilmek ve ordunun maddî ve manevî gücünü en kısa zamanda artırmak ve tamamlamak, yönetimini bir kat daha kuvvetlendirmek için, Türkiye Büyük Millet Meclisinin sahip olduğu meşru yetkileri fiilen kullanmak şartıyla üzerime alıyorum. Hayatım boyunca millî egemenliğin ve meşruiyetin en sadık bir hizmetkârı olduğumu milletin nazarında bir defa daha doğrulamak için, bu yetkinin 3 ay gibi kısa bir müddetle sınırlandırılmasını istiyorum." (TBMM Gizli Celse Zabıtları, s. 164)

Buna göre, Mustafa Kemal için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Milli iradeye saygı duymuştur.
- B) Meclisin tüm yetkilerini süresiz almıştır.
- C) Orduyu taarruza hazırlamıştır.
- D) Hızlı karar alıp uygulamak istemiştir.

6.

- İrade-i Millîye
- Hakimiyet-i Millîye

Verilenler Millî Mücadele sürecinde hangisinin gücünden yararlanmaya örnek verilebilir?

- A) Ordunun
- B) Halkın
- C) Basının
- D) Cemiyetlerin

7. Gümrü Antlaşması'nın yer alan bazı maddeleri şöyledir:

- Sarıkamış, Kars ve Iğdır Büyük Millet Meclisi Hükûmetine bırakılacak.
- Büyük Millet Meclisi ile Ermenistan arasındaki sınır Aras Nehri olacak.
- Ermeniler Sevr Antlaşması'nın geçersiz olduğunu kabul edecekler.
- Ermenilerden Türklere karşı silah kullanmamış olanlar Türkiye'ye geri dönebilecekler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toprak kazancı yaşanmıştır.
- B) Misakımillî'den taviz verilmiştir.
- C) Sınırlarda değişiklik olmuştur.
- D) Ermeniler Sevr'deki iddialarından vazgeçmiştir.

8. "Yirmi bir gün yirmi bir gece bir milletin bağımsızlık fikriyle bir milletin istila ve yağma fikri birbiriyle boğuştu. Sizin başını eğmeye razı olmayan bağımsızlık fikriniz, ilerleyen düşmanı bozularak geri çekilmek zorunda bıraktı. Kızgın bir ufuk üzerinde tüten ve yanan yüzlerce köyümüzü arkasında bırakarak düşman ordusu, cezadan kaçan bir cani gibi geldiği yerlere gidiyor. Mazlum milletimizi tarihin en tehlikeli zamanında yeniden ışığa ve kurtuluşa kavuşturan bu savaşta, sizin başkomutanınız olmaktan dolayı bir insan kalbi için alında yazılı olabilecek en derin mutluluk ve övüncü duydum."

(Utkan Kocatürk, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, s.156-158.)

Mustafa Kemal Paşa'nın bahsettiği savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birinci İnönü
C) Kütahya-Eskişehir
- B) İkinci İnönü
D) Sakarya

9. Mustafa Kemal'in Millî Mücadele Dönemi'nde kararlı tutumu, soğukkanlı değerlendirmeleri, doğru ve hızlı karar verebilme ve bunu uygulayabilme becerisi ön plana çıkmıştır. Mustafa Kemal silah arkadaşları ile milletinden aldığı güçle hiçbir zaman ümitsizliğe düşmemiş, liderlik özelliği ile halkına önderlik etmiştir. Bu özellikleriyle istiklal yolunda halkın azmini artırmıştır. Türk milletinden aldığı güçle yaklaşık on yıl devam eden savaş dönemi başarıya ulaşmıştır.

Verilen metin değerlendirildiğinde, Millî Mücadele süreci için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Zaferle sonuçlanmasında Mustafa Kemal'in kişisel özellikleri önemli rol oynamıştır.
B) Cephede kazanılan askerî zaferler masada elde edilen siyasi zaferlerle taçlandırılmıştır.
C) Üç cephede, İtilaf Devletleri tarafından desteklenen düşmanlara karşı başarıyla yürütülmüştür.
D) Türk milletinin büyük fedakârlıklarının ve topyekûn mücadelesinin mücadeleye büyük katkısı olmuştur.

10. 11 Ekim 1922 tarihinde imzalanan Mudanya Ateşkes Antlaşması'nda yer alan;

- I. Türkiye ile Yunanistan arasındaki silahlı çatışmalara son verilecek.
II. Yunanlar, 15 gün içinde Doğu Trakya'yı boşaltacak ve TBMM Hükûmeti'ne teslim edecek.
III. İstanbul ve Boğazlar TBMM Hükûmeti yönetimine bırakılacak.

maddelerinden hangileri Osmanlı Devleti'nin siyasi olarak yok sayıldığını gösterir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

Cevapları kontrol edelim. Sonrasında deneme kitapçığının sonundaki tablodan yararlanarak yanlış yaptığımız soruları ilgili olduğu kazanımları tespit edelim ve o konuları tekrar edelim.

24 OCAK CUMA**DİET DENEMESİ
05****D:****Y:**

1. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki topraklarında yaşayan milletler, XIX. yüzyıl başlarında, özellikle Balkanlar'da yaşayan Hristiyan topluluklar, başta Rusya olmak üzere Avrupa devletlerinin kışkırtmaları sonucu bağımsızlıklarını elde etmek için ayaklanmaya başladılar. Bu gelişme Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecine girmesine yol açtı.

Metne göre, Avrupa'da yaşanan;

- I. Coğrafi Keşifler
- II. Fransız İhtilali
- III. Sanayi İnkılabı

gelişmelerden hangilerinin Osmanlı'ya doğrudan olumsuz etkisi görülmüştür?

- A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

2. Millî Mücadele sürerken aşağıdakilerden hangisinin toplanması Mustafa Kemal'in eğitime verdiği öneme bir kanıt olarak sunulabilir?

- A) Sivas Kongresi B) Erzurum Kongresi C) Maarif Kongresi D) İktisat Kongresi

3. Mustafa Kemal, 1920 yılında TBMM'de yapmış olduğu bir konuşmada şu ifadeleri kullanmıştır: "Efendiler! Dalgalı, düzensiz ve komutasız bazı savaşlardan sonra bildiğiniz üzere Gediz'de yenildik."

Aşağıdaki gelişmelerden hangisi bu konuşma doğrultusunda gerçekleşmiştir?

- A) Büyük Millet Meclisinin açılması B) Düzenli ordunun kurulması
C) Amasya Görüşmelerinin yapılması D) Hıyanet-i Vataniye Kanunu çıkarılması

4. Şahin Bey'in Fransız işgal kuvvetleri komutanına yazdığı mektupta şu ifadeler yer vermiştir: "...Kirli ayaklarınızın bastığı şu toprakların her zerresinde bir damla Türk kanı karışıktır. Her bucağında bir atanın mezarı vardır. Adı belli olmayan zamanlardan beri Türkler bu topraklarda yaşamaktadır. Türk bu topraklara bu topraklar da Türk'e ısındı, kaydandı. Sade siz değil, bütün dünya bir araya gelse bizi bu topraklardan ayıramaz. Sonra siz hiç ömrünüzde Türk esir yaşamaz diye duymadınız mı? Namus ve hürriyet için ölüme atılmak ise bize ağustos sıcaklığında soğuk su içmekten daha tatlı gelir. Sizler canı kıymetli insanlarsınız. Çatmayın bize. Bir an evvel topraklarımızdan savuşup gidin. Yoksa kıyarız canınıza..." (T.C. Millî Savunma Bakanlığı, *Cepheden Mektuplar*, s.79)

Buna göre, Şahin Bey'in hangi tutumu benimsediği söylenemez?

- A) Vatanseverlik B) Bağımsızlık
B) Fedakârlık D) Umursamazlık

5. II. İnönü Muharebesi'nden sonra Mustafa Kemal'in İsmet Paşa'ya çektiği telgrafta şu ifadeler yer almıştır: Bütün dünya tarihinde, sizin İnönü Meydan Muharebelerinde üzerinize yüklendiğiniz görev kadar ağır bir görev yüklenmiş komutanlar pek azdır. Milletimizin istiklal ve varlığı, dâhice idareniz altında görevlerini şerefle yapan komuta ve silâh arkadaşlarınızın kalbine ve vatanseverliğine büyük bir güvenle dayanıyordu. Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs talihini de yendiniz. İstila altındaki talihsiz topraklarımızla birlikte bütün vatan, bugün en ücra köşelerine kadar zaferinizi kutluyor. Düşmanın istila hırsı, azminizin ve vatanseverliğinizin yalçın kayalarına başını çarparak paramparça oldu.

Telgraftan hareketle, II. İnönü Savaşı için hangisi söylenemez?

- A) Zafere olan inancı artırdığı
- B) Önemli bir başarıya imza atıldığı
- C) Batı Cephesindeki işgali sonlandırdığı
- D) Ordunun görevini yerine getirdiği

6. Sakarya Zaferi'nin ardından SSCB'ye bağlı Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan ile TBMM arasında 13 Ekim 1921'de Kars Antlaşması imzalandı. Bu antlaşma ile bu ülkelerle olan sınırimiz son şeklini almıştır.

Buna göre, Kars Antlaşması'yla hangi sınırimiz son şeklini almıştır?

- A) Doğu
- B) Batı
- C) Kuzey
- D) Güney

7. Afganistan Devlet Başkanı Amanullah Han, Mustafa Kemal'e gönderdiği mektuplarda Millî Mücadele'yi desteklediğini bildiyordu. İyi ilişkiler neticesinde Moskova'da bir araya gelen TBMM ve Afganistan heyetleri arasında 1 Mart 1921'de Türk-Afgan Dostluk Antlaşması imzalandı. Antlaşmaya göre her iki ülke birbirinin bağımsızlığını tanıyacak, taraflardan biri saldırıya uğrarsa diğeri ona yardım edecekti. Ayrıca TBMM Hükûmeti Afganistan'a subay ve öğretmen gönderecekti. Bu süreçte Afganistan, TBMM'yi tanıyan ilk İslam ülkesi oldu.

Buna göre, iki ülke hangi alanlarda iş birliği yapmayı planlamıştır?

- A) Askerî-Eğitim
- B) Ekonomik-Askerî
- C) Eğitim-Kültürel
- D) Sanat-Ekonomik

8. İstanbul'un İtilaf Devletleri donanması tarafından işgal edilmesi ülkede büyük yankı uyandırdı. Mondros Mütarekesi sonrasındaki işgaller karşısında toplumda başlayan tepkinin bir sonucu olarak 19 Mayıs 1919'da yaklaşık 75 bin kişinin katıldığı Fatih Mitingi ve 23 Mayıs 1919'da yaklaşık 200 bin kişinin katıldığı Sultanahmet Mitingi yapıldı.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İşgallere sessiz kalınmadığına
- B) Millî şuurun uyandığına
- C) Birlik içinde hareket edildiğine
- D) Saltanata bağlı kalındığına

9. Mustafa Kemal, Havza'dan ayrılarak beraberindekilerle 12 Haziran 1919'da Amasya'ya geldi. Kendisini büyük bir coşku ile karşılayan Amasyalıları şu sözlerle mücadeleyle davet etti: "Padişah ve hükümet İtilaf Devletleri elinde esirdir. Memleket elden gitmek üzeredir. Bu kötü vaziyete çare bulmak üzere sizlerle iş birliği yapmaya geldim. Düşmanlarımızın Samsun'dan yapacakları herhangi bir çıkarma hareketine karşı, ayaklarımıza çarıklarımızı çekerek dağlara çekilecek, vatanımızı en son kayasına kadar müdafaa edeceğiz." (Abdurrahman Çaycı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk, s.101.)

Konuşmasında Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden;

- I. Vatanseverlik
- II. Bağımsızlık
- III. Millet sevgisi
- IV. Çağdaşlık

hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve IV C) I, II ve III D) II, III ve IV

10. "Yöntem ve kural şudur ki, genel durumu sevk ve idare sorumluluğunu üstlenenler, en önemli hedefe ve yakın tehlikeye, mümkün olduğu kadar yakın bulunur." (Nutuk, s. 334.)

Mustafa Kemal'in verilen ifadesi aşağıdaki gelişmelerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Çanakkale Cephesi'nde görev almasıyla
- B) Samsun'a çıkıp Millî Mücadele'yi başlatmasıyla
- C) Temsil Heyeti'nin Ankara'yı merkez seçmesiyle
- D) İstanbul Hükümetiyle Amasya Görüşmelerinin yapılmasıyla

Cevapları kontrol edelim. Sonrasında deneme kitapçığının sonundaki tablodan yararlanarak yanlış yaptığımız soruları ilgili olduğu kazanımları tespit edelim ve o konuları tekrar edelim.

27 OCAK PAZARTESİ	DIET DENEMESİ 06	D: Y:
------------------------------	-----------------------------	------------------

1. "Çocukluğuma dair hatırladığım ilk şey, mektebe gitmek meselesine aittir. Bundan dolayı anam ve babam arasında şiddetli bir mücadele vardı. Annem ilahilerle mektebe başlamamı ve mahalle mektebine gitmemi istiyordu. Memur olan babam o zaman yeni açılan Şemsi Efendi'nin mektebine devam etmeme ve yeni usul üzerine okumama taraftardı. Nihayet babam işi mahirane surette çözdü. İlk önce bilinen törenle mahalle mektebine başladım. Bu suretle annemin gönlü yapılmış oldu. Birkaç gün sonra da mahalle mektebinden çıktım, Şemsi Efendi Mektebine kaydedildim."

(Yücel Özkaya vd, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Hayatı, s.13-14.)

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı'da eğitim öğretim birliği olmadığına
- B) Mustafa'nın ailesinde demokrasi olduğuna
- C) Mustafa Kemal'in çağdaş bir eğitim aldığına
- D) Mustafa Kemal'in asker olmaya karar verdiğine

2. "Biz vatana borçlu olduğumuz fedakârlık derecelerini düşündükçe bugüne kadar yapılan hizmeti pek değersiz buluyoruz. Vicdanımızdan gelen bir ses bize vatanın bu sıcak ve samimi ufuklarını tamamen temizlemedikçe, gemilerimizin Tobruk, Derne, Bingazi ve Trablusgarp limanlarında tekrar demir attığını görmedikçe vazifemizi bitirmiş sayılamayacağımızı ihtar ediyor. Vatan mutlaka selamet bulacak, millet mutlaka mesut olacaktır. Çünkü kendi selametini, kendi saadetini memleketin ve milletin selamet ve saadeti için feda edebilen vatan evlatları çoktur."

(Abdurrahman Çaycı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk, s.24-25.)

Verilen konuşması, Mustafa Kemal'i hangi cephedeki faaliyetleriyle ilişkilendirilebilir?

- A) Çanakkale
- B) I. Balkan
- C) Suriye
- D) Trablusgarp

3. Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı öncesi İngiltere'ye yaklaştı. İngiltere Osmanlı Devleti'nin tarafsız kalmasını istedi. Bunun üzerine Osmanlı Devleti ile Almanya arasındaki yakınlaşma başladı. 2 Ağustos 1914'te gizli bir ittifak anlaşması imzalandı. Bu anlaşmadan sonra "Goben" ve "Breslav" adlarını taşıyan Alman savaş gemileri İngiliz donanmasının takibinden kaçarak Osmanlı Devleti'ne sığındı. Osmanlı Devleti, İngiltere'nin Alman savaş gemilerinin sınır dışı edilmesi isteğinde bulunması üzerine bu gemileri satın aldığını açıkladı. "Yavuz" ve "Midilli" adları verilen gemiler 29 Ekim 1914'te Rusya'nın Karadeniz'deki Sivastopol limanına saldırdı. Bu gelişme ile Osmanlı Devleti Almanya'nun safında Birinci Dünya Savaşı'na katıldı.

Bu bilgilere göre, Osmanlı Devleti için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Siyasi yalnızlıktan kurtulmaya çalışmıştır.
- B) İtilaf Devletlerinin yanında savaşa katılmıştır.
- C) Uğradığı saldırı sonucu savaşa girmiştir.
- D) Sömürge yarışına katılmayı amaçlamıştır.

4. ABD Başkanı Woodrow Wilson 1 Ağustos 1919'da Tümgeneral James G. Harbord başkanlığında askerî bir heyeti Anadolu ve Kafkaslardaki durumu incelemek üzere İstanbul'a gönderdi. Heyet üyeleri bölgeye kapsamlı bir gezi yaptı. Harbord, raporuyla Ermenilerin Doğu Anadolu'da nüfus üstünlüğüne sahip olmadıklarını ortaya koydu. Harbord Askerî Heyeti'nin hazırladığı rapor, iddiaların tersine, Millî Mücadele'nin "otoriteye karşı bir isyan değil, bozulan düzeni yeniden tesis etmeye yönelik bir hareket" olduğunu ortaya koydu. Tüm dış müdahalelere rağmen Millî Mücadele'nin gitgide güç kazandığı, hukuk ve düzeni sağlamada şaşırtıcı şekilde başarılı olduğu belirtildi.

Bilgiye göre Harbord Raporu için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ermenilerin iddialarının doğru olmadığını ortaya koymuştur.
- B) Verilen mücadelenin haklılığını uluslararası düzeyde açıklamıştır.
- C) Millî Mücadele'nin gerçek yapısının tanınmasını sağlamıştır.
- D) Türklerin savaş istediğini barıştan kaçındığını dünyaya duyurmuştur.

5. "Ben, Meclis-i Mebusanın, İstanbul'da saldırıya uğrayacağını, dağılacağını kesin olarak bekliyordum. Böyle bir durum karşısında alınacak tedbiri kararlaştırmıştım. Hazırlığımız ve gerekli düzenlemelerimiz de başlamıştı: Ankara'da toplanmak... İşte bu görevi yaparken milletçe yanlış anlaşılmaya yol açmamak için tedbir olarak da bir şey düşünmüştüm: Meclis-i Mebusan Başkanlığına seçilmek. Bundan beklediğim, dağıtılan milletvekillerini Meclis-i Mebusan Başkanı sıfat ve yetkisiyle yeniden davet etmektir. Gerçi bu tedbir, ancak görünüşü kurtarmak için ve geçici olarak işe yarayabilirdi. Fakat böyle bunalımlı zamanlarda, yararı geçici de olsa her türlü tedbirin alınmış olması herhâlde gereksiz sayılmazdı. Gerçekte İstanbul'a gitmeyecektim. Fakat bunu açığa vurmaksızın zaman kazanacak ve durum bir süre için uzakta bulunuyormuşum gibi ayarlanarak Meclis, başkan vekilleri vasıtasıyla idare olunacaktı." (Mustafa Kemal Atatürk, Nutuk, s.248.)

Verilen metinden Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden,

- I. İleri görüşlülük
- II. Planlılık
- III. Liderlik

hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. Büyük Millet Meclisi Hükûmeti, ayaklanmaları önlemek ve otoritesini sağlamak için birçok önlem aldı. İstanbul Hükûmetinin şeyhülislamdan aldığı Millî Mücadele karşıtı fetvaya karşı Ankara müftüsü Rıfat Börekçi'den fetva alınarak halkın yanlış bilgilendirilmesi ve dinî duygularının kullanılması engellenmek istendi. Halkın isyancılara katılmasını engellemek, onları doğru bilgilendirmek için Anadolu'nun çeşitli yerlerine nasihat heyetleri gönderildi. Anadolu'ya giriş çıkışlar daha sıkı denetlenmeye başlandı. 29 Nisan 1920'de Hıyanet-i Vataniye Kanunu (Vatana İhanet) Mecliste kabul edilerek Büyük Millet Meclisine karşı ayaklananlar vatan haini ilan edildi. Bu kanunun ilk maddesi şöyledir.

Bilgiye göre, BMM isyanları bastırmak için,

- I. Hukuki
- II. İktisadî
- III. İletişim
- IV. Dinî

alanlarının hangilerini kullanarak önlem almıştır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

7. Millî Mücadele Dönemi'nde Türk milletinin düşmana karşı ortaya koyduğu mücadele azmini yansıtacak bir millî marş yazılmasına karar verildi. Bu amaçla Maarif Vekâleti tarafından bir yarışma açıldı. Seçilecek esere para ödülünün verileceği yarışmaya çok sayıda şiir katıldı. Ancak bu şiirler komisyon tarafından beğenilmedi. Maarif Vekili Hamdullah Suphi (Tanrıöver), para ödülü olduğu için yarışmaya katılmayan Mehmet Âkif'e (Ersoy) yarışmaya katılması için bir mektup gönderdi ve para ödülünü kaldıracaklarını belirtti. Bunun üzerine Mehmet Âkif, ordumuza ithaf ettiği İstiklâl Marşı adlı şiiri yazdı.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Millî Marş, yarışmaya katılan eserler arasından seçilememiştir.
- B) Yarışma İçişleri Bakanlığı tarafından düzenlenmiştir.
- C) Mehmet Akif vatansaver bir tutumla yarışmaya katılmamıştır.
- D) Seçilecek marş ile zafere olan inanç artırılmak istenmiştir.

8. Kütahya-Eskişehir Savaşlarının ardından Yunan ordusunun yeni bir saldırıya hazırlandığı dönemde TBMM tarafından başkomutanlığa getirilen Mustafa Kemal ordumuzun ihtiyaçlarını karşılamak için halkı maddi ve manevi bütün kaynaklarıyla Millî Mücadele'ye destek vermeye çağırarak için girişimde bulunmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu girişimin bir sonucudur?

- A) Tekalif-i Milliye Emirleri'nin yayınlanması
- B) Hıyanet-i Vatan Kanununun çıkarılması
- C) İstiklal Mahkemelerinin kurulması
- D) Düzenli ordunun oluşturulması

9. "Sakarya Savaşı öncesi cepheyi teftiş eden Mustafa Kemal, ata binerken düşmüş ve köprücük kemiği kırılmıştı. Askerin moralini bozmamak için yaralandığını gizlemişti. Ankara'ya döndüğünde doktor kendisine 10 gün süreyle mutlak istirahat tavsiye etmişti. Ama o "Yunan ordusu gelecek, Türk ordusuna çatacak ve Türk ordusunun başkomutanı yatacak! Olmaz böyle şey!" diyerek bu tavsiyeye uymamıştı."

Verdiği cevap Mustafa Kemal'in nasıl bir kişilik yapısına sahip olduğunu gösterir?

- A) Eğitimci
- B) İleri görüşlü
- C) Çok yönlü
- D) Fedakâr

10. Fevzi (Çakmak) (1876-1950), Balkan Savaşları'na ve Birinci Dünya Savaşı'na katıldı. İstanbul Hükümetlerinde Harbiye Nazırlığı yaptı. Ankara'ya geldi. Milletvekili seçilerek Millî Savunma Bakanlığı, Bakanlar Kurulu Başkanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı yaptı. Büyük Taarruz'un planlarını hazırladı. Büyük Zafer'den sonra rütbesi mareşalliğe yükseltildi. Cumhuriyetin ilanından sonra ilk genelkurmay başkanı oldu.

Metinden hareketle Fevzi Çakmak için aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Millî Mücadele'de yer aldığı
- B) Başarılarının taltif edildiği
- C) Siyasi görevlerde bulunduğu
- D) Eğitimci yönünün ön plana çıktığı

Cevapları kontrol edelim. Sonrasında deneme kitapçığının sonundaki tablodan yararlanarak yanlış yaptığımız soruları ilgili olduğu kazanımları tespit edelim ve o konuları tekrar edelim.

1. 17. yüzyılın sonlarından itibaren savaşlarda aldığı yenilgilerle sınırları giderek daralan ve zayıflamaya başlayan Osmanlı Devleti; 19. yüzyıla gelindiğinde siyasi, sosyal ve ekonomik alanlarda sorunlarla karşı karşıyaydı. Savaşlarda alınan yenilgiler, Osmanlı Devleti'nin varlığını sürdürebilmek için Avrupalı devletlerin kendi aralarındaki çıkar çatışmalarından yararlanmaya yöneltti. Osmanlı Devleti, İngiltere ve daha sonra Almanya ile ittifaklar kurarak toprak bütünlüğünü korumaya çalıştı.

Bu metinden, Osmanlı Devleti'yle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Denge politikası izlediğine
- B) Demokratikleşme adımları attığına
- C) Kaybettiği toprakları geri aldığına
- D) Ülkeler arası bloklara katıldığına

2. Mustafa Kemal, 1902'de teğmen rütbesiyle Harp Okulundan mezun oldu ve öğrenimini Harp Akademisinde sürdürdü. Bu dönemde Mustafa Kemal, Türk yazarların yanında Fransız yazarlarını ve yabancı gazeteleri okuyordu. Çeşitli konularda arkadaşlarını bir araya getirerek toplantılar yapıyordu. Askerlik ile ilgili dersler dışında güzel konuşma, yazma, tarih ve edebiyat alanlarında okumak ilgisini çekiyordu. Mustafa Kemal arkadaşlarıyla birlikte Harp Okulu günlerinden itibaren el yazısı ile hazırladıkları ve gizlice çoğalttıkları dergi hazırlama işini Harp Akademisinde de sürdürdü. Bu dergideki yazıları ile okuldaki arkadaşlarını ülkenin geleceği ile ilgili uyarmaya çalışıyordu.

Bu bilgilerden hareketle Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Fikirlerini yaymaya çalıştığına
- B) Gelişimi için okumalar yaptığına
- C) Ülke sorunlarına ilgi duyduğuna
- D) Meşrutiyet yönetimini savunduğuna

3. "İngilizler, Filistin ve Irak cephelerinde inşa ettikleri demir yollarından kamyon, kamyonet, zırhlı araçlar, cephane getirip yığıyorlar ve Hindistan'ın bitmez tükenmez kaynaklarından yeni birlikleri cepheye getiriyorlardı. Demir yolları bunların erzaklarını da zamanında yetiştiriyordu. Biz cephane ve erzak nakliyatını deve ve merkeplerle yapıyorduk. Bunun için de deve istasyonları kuruldu. Buralarda yapılan yüksekçe yerlerin önüne develer yanıştırılıyor ve yük üzerlerine bağlandıktan sonra ağır ağır savaş bölgelerine doğru yola koyuluyorlardı."

(Alpay Kabacalı, *Arap Çöllerinde Türkler*, s.52-53.)

Bu metinde, Osmanlı Devleti'nin Filistin ve Irak cephelerinde hangi alanda yaşadığı soruna yer verilmiştir?

- A) Siyasi
- B) Gıda
- C) Asker
- D) Teknik

4. (...) Bölgedeki Rumlar da bağımsız bir Pontus Hükûmeti kurma emeline düştü. Bu maksatla genel bir ayaklanma hazırladılar. Dağlara çekildiler; Amasya, Samsun ve dolayları Rum Metropolit'i Yermanos'un idaresinde düzenli bir programla çalışmaya başladılar. (...) Bazı yabancı hükûmetler, Pontus Hükûmeti'nin kurulması için yardımcı olacaklarına söz verdiler. (Mustafa Kemal Atatürk, *Nutuk*, s.424-425.)

Metne göre, Rumların aşağıdaki Wilson İlkelerinden hangisini uygulamaya çalıştığı söylenebilir?

- A) Savaş sonunda gizli antlaşmalar yapılmayacaktır.
- B) Yenilen devletlerden toprak alınmayacaktır.
- C) Barışı sağlamak için "Milletler Cemiyeti" kurulacaktır.
- D) Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklara özerklik verilecektir.

5. "Erzurum Kongresi, toplanma amacı, toplanma şekli ve niteliği bakımından bölgesel olmakla beraber aldığı bazı kararlar vatanın bütünü ve milletin genelini ilgilendirdiği için millî bir nitelik taşır. **diyen bir tarihçi, kongrenin;**

- I. Doğu illerinde faaliyet gösteren cemiyetleri birleştirmesi
- II. Doğu illerini temsil etmesi için Temsil Heyetini seçmesi
- III. "Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür parçalanamaz." kararı alması

kararlarından hangisini düşüncesine kanıt olarak sunmaz?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I, II ve III

6. Büyük Millet Meclisi açıldıktan bir gün sonra, Mustafa Kemal Meclis başkanlığına seçildi. Meclis Başkanı Mustafa Kemal, Meclisin yetkileri ve hükûmetin kurulması konusunda meclise önerge sundu. Önergede yer alan maddelerden bazıları şunlardır:

- Hükûmet kurmak zorunludur. Geçici olarak bir hükûmet başkanı tanımak veya padişah vekili atamak uygun değildir.
- Büyük Millet Meclisi yasama ve yürütme yetkilerini kendinde toplamıştır. Meclis içinden seçilen bir heyet, hükûmet işlerine bakar. Meclis başkanı hükûmetin de başkanıdır.
- Mecliste toplanmış millî iradeyi vatanın geleceğine ilişkin en önemli güç olarak görmek temel ilkedir. Büyük Millet Meclisinin üzerinde hiçbir güç yoktur.

Önergedeki maddeler;

- I. Kabine sistemi
- II. Güçler birliği
- III. Tam bağımsızlık
- IV. Millî egemenlik

hangileriyle ilişkilidir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) II, III ve IV

7. Sevr Antlaşması'nın önemli maddeleri şöyledir:

- İstanbul, Osmanlı Devleti'nin başkenti olarak kalacak fakat Osmanlı Devleti azınlıkların haklarını gözetmezse İstanbul Türklerin elinden alınacak.
- Boğazlar, her zaman bütün devletlerin gemilerine açık bulundurulacak ve içinde Türk temsilci olmayan uluslararası bir "Boğazlar Komisyonu"nun idaresinde bulunacak.
- Doğu Anadolu'da iki yeni devlet kurulacak.
- Askerlik mecburi olmayacak, ağır silahlardan arındırılmış elli bin kişilik bir ordu bulundurulacak.
- Azınlıklara geniş haklar verilecek.
- Kapitülasyonlardan bütün devletler yararlanacak

Buna göre Sevr Antlaşmasında hangi alanla ilgili madde yer aldığı söylenemez?

- A) Siyasi
- B) Kültürel
- C) Ekonomik
- D) Askerî

8. Ankara Antlaşması TBMM Hükûmetinin dış politika alanında kazandığı bir zaferdir. TBMM'yi resmen tanıyan Fransa işgal ettiği topraklarımızdan çekilmiş, Hatay dışında güney sınırlarımızın önemli bir bölümü belirlenmiştir. TBMM Hükûmeti ile antlaşma imzalayan Fransa'nın İngiltere ile anlaşmazlığı giderek büyümüş ve Fransa İngiltere'den ayrı politikalar belirleyip uygulamaya başlamıştır. Güney Cephesi'nin kapanmasıyla bu cephedeki askerler Batı Cephesi'ne nakledilmiştir.

Bilgiye göre Ankara Antlaşması'nın aşağıdakilerden hangisine katkı sağladığı söylenemez?

- A) Güney sınırlarımızın çizilmesine
- B) İtilaf Devletleri bloğunun parçalanmasına
- C) Düzenli ordunun kurulmasına
- D) Siyasi bir zafer kazanılmasına

9. Millî Mücadele'de albay rütbesiyle yer alan Şerif Bey anılarında şu cümlelere yer vermiştir: "Çok soğuk bir gecede 10 haneli bir köye misafir olduğum zaman köy sokaklarında geceyi geçirmek istedim. Halk kendi hayvanlarını dışarı atarak alayın hayvanlarını zorla içeri aldı. Hele kadınların cömertliği, dil ile tarif edilemez. Evine misafir olan erlere:

— Kardeşlerim! Kümeste beş tavuk var, üçünü tutarak kesin. Ben temizleyerek pilavınıza katarım, diyordu."

(Şerif Güralp, *İstiklal Savaşı'nın İç Yüzü*, s.117-118.)

Verilen anıdan Türk milletinin,

- I. Çağdaşlık
- II. Fedakârlık
- III. Vatanserverlik
- IV. Sorumluluk

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

10. "(...) Mustafa Kemal, karargâhta bir akşam yemeği için önlerine bir tavuk konulduğunda askere o gün ne verildiğini sormuştu. Yine buğday dağıtıldığını öğrenince tavuğa dokunmadan sofradan kalkmıştı. Bu yüzden kendisi de yanındakiler de o gece aç yatmışlardı. Ama bu sıkıntılara katlanılarak yalnız Ankara kurtarılmamıştı, Yunan kuvvetlerinin yüz geri ettirilmeleri ile 1683'te Viyana'da başlayan geri çekilme de durdurulmuştu." (Şerafettin Turan, *Mustafa Kemal Atatürk*, s.342-343.)

Metinde yer alan gelişme hangi savaş öncesi yaşanmış olabilir?

- A) Birinci İnönü
- B) İkinci İnönü
- C) Kütahya-Eskişehir
- D) Sakarya

Cevapları kontrol edelim. Sonrasında deneme kitapçığının sonundaki tablodan yararlanarak yanlış yaptığımız soruları ilgili olduğu kazanımları tespit edelim ve o konuları tekrar edelim.

29 OCAK ÇARŞAMBA	DİET DENEMESİ 08	D: Y:
-----------------------------	-----------------------------	------------------

1. Fransız İhtilali ile her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması, milliyetçilik akımının yayılmasına, azınlık isyanlarına ve Osmanlı gibi imparatorlukların dağılma sürecine girmesine yol açtı.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nin Fransız İhtilali'nden olumsuz etkilenmesinde hangi özelliğinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yönetim biçiminin
- B) Çok uluslu yapısının
- C) Askerî gücünün
- D) Ekonomisinin

2. Mustafa Kemal vatanseverlik, hürriyet ve millet konularında vatan ve hürriyet şairi Namık Kemal'den etkilendi. Tevfik Fikret inkılapçılık, bağımsızlık, batılılaşma, gençlik ve kadın hakları konularında ona ilham kaynağı oldu. Türkçülük akımının önemli temsilcilerinden biri olan Ziya Gökalp, millî dayanışma ve Türk milliyetçiliği ile Türk millî şairi olarak anılan Mehmet Emin (Yurdakul) ise millî kültür, millî birlik ve beraberlik kavramları konusunda Mustafa Kemal'i etkiledi.

Verilen metindeki kişiler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yazdıklarıyla Mustafa Kemal'in düşünce yapısını etkilemişlerdir.
- B) Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme hareketlerinde öncü olmuşlardır.
- C) Fikirlerinde Fransız İhtilali'nin etkileri görülmüştür.
- D) Millî Mücadele sürecini düşünce açısından desteklemişlerdir.

3. Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşında Savaşığı Cepheler ve bu cephelerdeki gelişmeler şöyledir:

<u>Mustafa Kemal'in I.Dünya Savaşında Savaşığı Cephe</u>	<u>Gelişmeler</u>
Çanakkale	Ön hatlarda savaştı. Emirlerini buradan verdi.
Kafkas	Dağınık durumdaki birlikleri başarıyla bir araya getirerek Bitlis ve Muş'u işgalden kurtardı.
Suriye	İngiliz ilerleyişini yerinde ve zamanında verdiği kararlarla millî sınırlar önünde durdurdu.

Buna göre, verilen cephelerde Mustafa Kemal Paşa'nın hangi kişilik özelliğinin ön plana çıktığı söylenemez?

- A) Cesaret
- B) Liderlik
- C) Teşkilatçılık
- D) Çok yönlülük

4. "I. Dünya Savaşı'nın başlamasında genel nedenler kadar özel nedenlerde etkili olmuştur." **diyen bir sosyal bilgiler öğretmeni düşüncesine aşağıdakilerden hangisini örnek göstermez?**

- A) Büyük bir sömürge imparatorluğu kurmuş olan İngiltere'nin sömürgecilik yarışında rakibi olan Almanya'yla çıkar çatışması yaşamasını.
- B) Sanayi İnkılabı sonucu daha fazla ham madde ve enerjiye ihtiyaç duyulmasıyla devletler arası sömürgecilik yarışına başlamasını.
- C) Fransa'nın 1870'te Almanya'ya yenilerek verdiği kömür ve demir madenleri bakımından zengin bir bölge olan Alsas-Loren'i geri almak istemesini.
- D) Rusya'nın Balkanlarda Panславizm politikası izlemesi ve bu politikadan Avusturya-Macaristan'ın rahatsız olmasını.

5. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından Dâhiliye Nazırı (İçişleri Bakanı) Ali Kemal, 22-23 Haziran 1919 tarihlerinde belediye başkanlarına şu emri vermiştir:

"Tarafımdan verilen açık talimata sizin ve arkadaşlarınızın uymaması, bu felaketlere sebep oldu. Defalarca söyledim. Ne kadar zalim ve haksızca olursa olsun, biz bu işgallere karşı haklarımızı ancak siyaseten savunabiliriz. Saflıkla yahut aşırı korumacılıkla gayrete kapılanları yeniden uyarınız. Harp (savaş) ve darp (şiddet) ile bu müthiş davayı çözecek durumda değiliz. Bu açık talimata aykırı hareket edenlerden hesap soracağım." (Şevket Süreyya Aydemir, Tek Adam, C. 2, s. 79.)

Buna göre, Osmanlı yönetiminin işgaller karşısında,

- I. Mücadeleci
- II. Milliyetçi
- III. Teslimiyetçi
- IV. Uzlaşmacı

tutumlarından hangilerini benimsediği söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV

6. Erzurum Kongresi'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.
- Kuvâ-yı Millîye'yi etkin, millî iradeyi hâkim kılmak esastır.
- Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez.
- Manda ve himaye kabul edilemez.

Buna göre, Erzurum Kongresinde aşağıdakilerden hangisine vurgu yapıldığı söylenemez?

- A) Çağdaşlığa B) Ülke bütünlüğüne C) Millî egemenliğe D) Tam bağımsızlığa

7. İngiliz Muhipleri Cemiyeti, İstanbul'da İngiliz karşıtlığını engellemek ve Osmanlı Devleti ile İngiltere arasındaki dostluğu kuvvetlendirmek amacıyla kuruldu. Çalışmalarını bu amaçla yürüttü. Yunan ordusunun İzmir'i işgal etmesinden sonra faaliyetlerini artırdı. Cemiyet, Hürriyet ve İtilaf Fırkası ve Damat Ferit Paşa ile iş birliği yaparak Millî Mücadele'yi engellemeye çalıştı. Cemiyetin esas amacı ülkeyi İngiltere'nin himayesi altına almaktı. Bu amaçla gazeteleri de kullanarak halkı Millî Mücadele aleyhine kışkırtmak için yoğun propaganda yaptı.

Buna göre, cemiyetin faaliyetleri aşağıdakilerden hangisi ile çelişmez?

- A) Bağımsızlık B) Mandacılık C) Milliyetçilik D) Vatansızlık

8. Kütahya-Eskişehir Muharebeleri'nde Türk ordusunun Sakarya Irmağı'nın doğusuna çekilmesi, Yunanların Ankara'ya yaklaşması mecliste tartışmalara neden oldu. Meclisin daha güvenli olan Kayseri'ye taşınması gündeme geldi. Tehlikeli bir sürece girildiği bu ortamda Mustafa Kemal, savaşın sorumluluğunu üzerine aldı. Onun ordunun başına geçmesi için meclise yasa teklifi verildi. İtalya Anadolu'daki kuvvetlerini geri çekmekten vazgeçti. TBMM Hükûmeti ile anlaşma zemini arayan Fransa, ikili görüşmeleri erteleme kararı aldı. Bu savaştan Türk ordusu, Mustafa Kemal'in ileri görüşlülüğü sayesinde çok fazla kayıp vermeden çıktı. Ordunun yıpranmış ve yorgun olmasına rağmen bir ölüm kalım mücadelesi ve yeni bir dirilişin hazırlıklarına başlandı.

Verilen metin değerlendirildiğinde Kütahya-Eskişehir Savaşları için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yaşanan yenilgi iç ve dış politikada olumsuz sonuçlara yol açmıştır.
- B) Taarruz için hazırlanmak isteyen ordu taktik gereği geri çekilmiştir.
- C) Millî Mücadele'nin askerî safhası sona ermiş diplomasi safhası başlamıştır.
- D) TBMM, Yunanlarla anlaşmak için zemin aramaya başlamıştır.

9. Mehmet Âkif, hasta yatağında kendisini ziyaret eden, İstiklal Marşı ile ilgili sorular soran arkadaşlarına şöyle der: "İstiklal Marşı... O günler ne samimi ne heyecanlı günlerdi. O şiir, milletin o günkü heyecanının ifadesidir. Bin bir fecayi (belalar) karşısında bunalan ruhların, ıstıraplar içinde halas (kurtuluş) dakikaları beklediği bir zamanda yazılan o marş, o günlerin kıymetli bir hatırasıdır. O şiir bir daha yazılamaz. Onu kimse yazamaz. Onu ben de yazamam. Onu yazmak için o günleri görmek, o günleri yaşamak lazım. O şiir artık benim değildir. O milletin malıdır. Benim millete karşı en kıymetli hediyem budur."

Mehmet Akif, aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

- A) Millî Mücadele sürecinde maddi sıkıntılar çekildiğini
- B) Büyük Millet Meclisinin milli marş yarışmasını organize ettiğini
- C) İstiklal Marşının, Millî Mücadele ruhuyla yazıldığını
- D) Millî marş yarışmasına para ödülü için katılmadığını

10. "İtiraf etmek lazımdır ki bu yetki büyük bir yetkidir. Meclisin yetkisidir ki bana veriyor. Böyle olmakla beraber, üç ay sonra elbette ya yenilersiniz veya yürürlükten kaldırırsınız. Böyle bir yetki vermek doğru değildir. Bunun için üç ay gibi kısa bir zaman ile sınırlandırınız."

Mustafa Kemal Paşa verilen konuşmayı hangi görevi alması üzerine yapmıştır?

- A) Başkomutanlık
- B) 9. Ordu Müfettişliği
- C) Temsil Heyeti Başkanlığı
- D) Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Cevapları kontrol edelim. Sonrasında deneme kitapçığının sonundaki tablodan yararlanarak yanlış yaptığımız soruları ilgili olduğu kazanımları tespit edelim ve o konuları tekrar edelim.

30 OCAK PERŞEMBE	DİET DENEMESİ 09	D: Y:
-----------------------------	-----------------------------	------------------

1. (...) Müslim ve gayrimüslim ahaliye aynı siyasî hakları tanımak ve vazifeleri yüklemek; (...) fikirlerce ve dince tam serbestî vermek; (...) söz konusu ahaliyi aralarındaki din ve soy ihtilaflarına rağmen yekdiğerine karıştıarak temsil ederek (...) vatanla birleşmiş yeni bir milleti meydana çıkarmak (...) (*Yusuf Akçura, Üç Tarz-ı Siyaset, s. 19.*)

Bilgiye göre, Yusuf Akçura'nın Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için ortaya atılan fikir akımlarından hangisini savunduğu söylenebilir?

- A) Batıcılık B) Türkçülük C) Osmanlıcılık D) İslamcılık

2. Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerinden bazıları şunlardır:

- İtalya ve Almanya'nın siyasi birliğini kurması
- Rusya'nın panslavist politika izlemesi
- Ham madde ve pazar arayışı
- Almanya, Avusturya-Macaristan ve İtalya arasında Üçlü İttifak'ın; İngiltere, Fransa ve Rusya arasında Üçlü İtilaf'ın kurulması

Buna göre, I. Dünya Savaşının çıkmasında;

- I. Milliyetçilik
II. Bloklaşma
III. Sömürgecilik

hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

3. Erzincan'daki bir Taşnak çetesi ilk önce önde gelen pozisyonlardaki erkekleri infaz etti. Ardından, geriye kalan Müslümanlar kılıçtan geçirildi, birçokları evlerde ve büyük binalarda yakılarak öldürüldü. Çevredeki köylüler toplanarak şehre getirilmişti ve onlar da orada öldürüldüler. Ermeniler kendilerinin bir daha geri dönemeyeceklerini biliyorlardı ve Türklere de bir şey bırakmak istemediler. Devlete ait olanlarla bütün İslami binaları, tahminen 1000 evi yaktılar. Askerler şehri ele geçirdiklerinde sokak ortalarında saçılmış ve kuyulara doldurulmuş 900'den fazla insan vücudu buldular. Ermeni çetelerin önlerine katarak şehirden uzaklaştırdığı 600 kişinin akıbeti ise bilinmiyordu.

(*Justin McCarthy, Türkler ve Ermeniler, S. 203-204*)

Metinde verilen durum aşağıdakilerden hangisi zorunlu kılmıştır?

- A) Sevk ve İskân Kanununun yayımlanmasını
B) Birinci Dünya Savaşı'na girilmesini
C) Mondros Ateşkes Antlaşmasının imzalanmasını
D) Kuvayimilliyeye birliklerinin kurulmasını

4. Mondros Ateşkes Antlaşmasının imzalanmasından sonra ülkenin farklı yerinde kurulan millî cemiyetlerin çalışmalarından bazıları şunlardır:

- İşgalleri protesto için mitingler organize etmişlerdir.
- Yerel kongrelerin toplanmasına öncülük etmişlerdir.
- Basın ve yayın yolunu kullanarak Millî Mücadeleye destek vermişlerdir.
- Kuvayımilliye'ye silah ve cephane sağlamışlardır.

Buna göre, Millî Cemiyetlerin aşağıdakilerden hangisine katkı sağladığı söylenemez?

- A) Millî şuurun uyanmasına
- B) Düzenli ordunun kurulmasına
- C) Birlik ve beraberliğin sağlanmasına
- D) Kamuoyu oluşturulmasına

5. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, Büyük Millet Meclisi ile ilgili gözlemlerini şöyle anlatıyor:

(...) Toplantı salonu küçük, mobilya adına Ankara Valiliği bürolarından, şuradan buradan derlenmiş kırık dökük bazı eşya var. Milletvekilleri Ankara Öğretmen Okulundan ve Ankara Sultanisinden (lisesinden) getirilmiş öğrenci sıralarında oturuyorlar. Bunların kılıkları, giysileri, yaşları, düşünsel düzeyleri ve görgüleri başka başka ve çok değişik; beyaz sarıklı, ak sakallı, cüppeli, eli tespihli hocalarla pırl pırl üniformalı genç subaylar; yazma veya şal sarıklı aşiret beyleri, külahlı ağalar ve kavuklu çelebilerle Avrupa'daki yükseköğrenimlerini bitirip yeni dönmüş, Batı kültürüyle yetişmiş, nokta bıyıklı, "Kuvâ-yı Millîye" kalpaklı gençler yan yana oturuyorlar. (...) Okullar erken tatil edildiğinden Ankara Lisesi (o zamanki adı ile Mektebi Sultanisi) ve Darülmuallimin (Öğretmen Okulu) öğretmenleri Mecliste memurluk görevine çağrılınca koşa koşa gelmişler. Lisenin yüksek sınıf öğrencilerinden el yazısı düzgün olan kimileri de mübeyyiz (resmî yazıların müsveddelerini temize çeken kâtip) olarak alınmışlar. (Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, İlk Meclis, s.16.)

Bilgiye göre, Büyük Millet Meclisinin aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olduğu söylenemez?

- A) Mütevazı
- B) Yayılmacı
- C) Millî
- D) Demokratik

6. I. Dünya Savaşı sonrası imzalanan barış antlaşmalarının en ağırıdır. Kin ve intikam kokar. Türk'ün ana yurdunu parçalar, yapay devletler oluşturur. Türk'e hayat alanı yoktur. Bu antlaşma, TBMM Hükümeti tarafından reddedilmiştir.

Bilgi verilen antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mondros
- B) Lozan
- C) Sevr
- D) Mudanya

7. "Efendiler, varlığımızı korumak için; geleceğimizi, bağımsızlığımızı temin için karşımızdaki düşmanların emellerini yakından biliyoruz. Düşmanların bu emellerini elde etmek için uygulayacakları kuvvetleri de biliyoruz. Fakat düşmanlarımız kendi tutkularını bizim yok olmamızla temin etmek için sahip oldukları kuvvetlerden hiçbirini kullanmıyorlar. Tersine, amaçlarına erişebilmek için buldukları en kuvvetli yol, yine bizi birbirimize vurdurmaktan ibaret olmuştur." (Utkan Kocatürk, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, s.131.)

Mustafa Kemal, "bizi birbirimize vurdurmaktan" ifadesiyle aşağıdaki gelişmelerden hangisinden bahsetmektedir?

- A) BMM'ye karşı çıkan isyanlardan
- B) Amasya Görüşmelerinden
- C) Cemiyetlerin kurulmasından
- D) Londra Konferansından

7. İngiliz devlet adamı Churcill, Millî Mücadele süreciyle ilgili şunları yazmıştır:“Türk, kötü yönetim yüzünden, bitmez tükenmez felaketler ve harplerle çökmüş, çevresinde imparatorluğu paramparça olmuştu. Fakat o hâlâ canlı idi. Göğsünde, dünyaya meydan okumuş ve yüzyıllar boyunca bütün istilacılara karşı başarı ile mücadele etmiş bir ırkın kalbi çarpıyordu. Dünyaya düzen verecek adamlar Paris’in duvarları kumaş kaplı, yıldızlı salonlarında toplanmışlardı. İstanbul’da müttefik filolarının topları altında çalışan bir kukla hükümet bulunuyordu. Lâkin Türk’ün anayurdu Anadolu’nun sarp tepeleri üzerinde bir avuç insan kaderlerinin bu şekilde tayin edilmesini kabul etmiyorlardı.”

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Türklerin “kaderlerinin tayin edilmemesi”ne karşı başvurdukları yöntemlerden biri değildir?

- A) Millî cemiyetler oluşturmak
- B) Kuvayimillîye birlikleri kurmak
- C) Protesto mitingleri düzenlemek
- D) Manda isteğinde bulunmak

9. Atatürk, “Cehaletle savaş düşmanla savaş kadar önemlidir.” sözünün gereğini Yunanlıların Kütahya-Eskişehir üzerinden Ankara’ya doğru saldırıya geçtikleri günlerde ispat etmiştir. Düşman bütün gücüyle saldırıya geçtiği sırada, 16-21 Temmuz 1921 tarihleri arasında, Ankara’da, millî eğitim-öğretim seferberliğini başlatmıştır. Bu hareketiyle hem eğitim-öğretime verdiği önemi göstermiş, hem de iç ve dış kamuoyuna Türk Ordusu’nun başarıya ulaşacağına emin olduğu imajını vermiştir. Bu dünya tarihinde hiç bir ülkenin yapmadığı, hiç bir devlet adamının düşünmeye cesaret edemediği bir harekettir.

Verilen bilgiye göre;

- I. Zaferin kazanılacağına olan inancı belirtmek
- II. Eğitimin bağımsızlık kadar önemli olduğunu vurgulamak
- III. Tüm eğitim öğretim kurumlarını tek çatı altında toplamak

hangileri Maarif Kongresi’nin toplanma amaçlarından sayılamaz?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

10. Mustafa Kemal, Kütahya-Eskişehir Savaşlarının ardından Büyük Millet Meclisinin yasama, yürütme ve yargı yetkilerini üç aylık bir süreyle üzerine olarak “Başkomutan” sıfatıyla Türk ordusunun başına geçmiştir. Mustafa Kemal, Büyük Millet Meclisinin kendisine verdiği yasama yetkisiyle ilk olarak Tekalif-i Milliye emirlerini yayımlamıştır. Türk ulusu bütün emirleri yerine getirmiş ve ordusu için maddi ve manevi her fedakârlığı yapmıştır.

Buna göre;

- I. İnönü
- II. İnönü
- III. Sakarya
- IV. Büyük Taarruz

savaşlarından hangilerinin kazanılmasında Tekalif-i Milliye emirlerinin katkısında bahsedilemez?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) II, III ve IV

Cevapları kontrol edelim. Sonrasında deneme kitapçığının sonundaki tablodan yararlanarak yanlış yaptığımız soruları ilgili olduğu kazanımları tespit edelim ve o konuları tekrar edelim.

31 OCAK CUMA

DİET DENEMESİ
10

D:
Y:

1. XIX. yüzyıl başlarında dağılma sürecine giren Osmanlı Devleti'nde aydınlar ve devlet adamları, dağılmayı önlemeye yönelik fikirler üretmeye ve çözüm yolları bulmaya çalıştılar. **Devletin parçalanıp dağılmasını önlemek amacıyla ortaya atılan fikir akımlarından hangisi Osmanlı Devleti'nin çok uluslu yapısına bağlı olarak ortaya çıkmıştır?**

- A) Osmanlıcılık
- B) İslamcılık
- C) Türkçülük
- D) Batıcılık

2. Mustafa Kemal'in eğitim hayatıyla ilgili grafik şöyledir:

Bu tablova göre Mustafa Kemal ile ilgili:

Bu tabloda hareketle Mustafa Kemal için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Hem sivil hem de askerî okullarda eğitim görmüştür.
- B) Eğitim hayatını farklı şehirlerde sürdürmüştür.
- C) Askerî eğitim süreci Selânik'te başlamıştır.
- D) Sosyal çevresinden etkilenerek asker olmuştur.

3. Sadrazam Ahmet İzzet Paşa'nın Mondros Ateşkes Antlaşması'yla ilgili değerlendirmesi şöyledir: "...Ancak ateşkesin imzalanması anında iki düşman taraf neredeyse oradan ileri gidilmemek ve yalnız bazı ayrıntıların daha sonra karşılıklı olarak ordular tarafından belirlenmesi temel kurallardan iken düşmanlarımız ateşkesin arkasından anlaşmayı bozucu bir hayli zorluklar çıkarmaya kalkışmışlardır. Benim istifamın hemen arkasından özellikle Fransızlar, kocaman bölgeleri işgale kadar ileriye gitmişlerdir. Bir de kontrol deyiminin İngilizce anlamı, bizim bildiğimiz gibi olmayıp âdeta hüküm, kumanda ve tasarruf anlamına geldiği daha sonra iddia olunarak bu yüzden de bir hayli müdahalelere kalkışılmış, söz gelimi telsiz, telgraf istasyonlarının kontrolünü biz tabii olarak haberleşmenin kontrolü hakkı sanırken bunlara büsbütün el konulmuştur..."

(Ahmet İzzet Paşa, Feryadım, s. 29)

Buna göre, Mondros Ateşkes Antlaşması için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yorumla açık şekilde hazırlanmıştır.
- B) Osmanlı Devleti'nin haklarını korumuştur.
- C) Toplumda ılımlı bir şekilde karşılanmıştır.
- D) Uluslararası hukuka uygun maddeler içermiştir.

4. Mustafa Kemal'in 9. Ordu Müfettişliği kapsamındaki görevlerinden;

- I. Bölgede iç güvenliğin sağlanması ve güvenliği bozan olayların ortaya çıkış sebeplerinin araştırılması.
- II. Bölgedeki silah ve cephanenin toplatılarak muhafaza altına alınması.
- III. Bölgede yer aldığı iddia edilen Türk direniş kuvvetlerinin dağıtılması.

hangileri Türk milletinin bağımsızlık için verdiği mücadeleyi engellemeye yöneliktir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

5. Aşağıdaki cemiyetlerden hangisinin kurulma amacı ve faaliyetleri Millî Mücadele'ye aykırıdır?

	Cemiyet ve Kurulma Amacı	Faaliyeti
A)	Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Doğu Anadolu'da bir Ermeni devleti kurulmasına engel olmak için kurulmuştur.	Hadisat, Albayrak gibi gazeteler yanında La Pays adıyla Fransızca bir gazete yayımlayarak Doğu Anadolu'nun Türk yurdunun ayrılmaz bir parçası olduğunu dünyaya duyurmaya gayret etti.
B)	Redd-i İlhak Cemiyeti "İzmir'in işgalini reddedenler" anlamına gelen bu cemiyet İzmir ve çevresindeki Yunan işgaline karşı kurulmuştur.	Yunan işgaline karşı mitingler düzenledi, broşür ve bildiriler hazırlayarak hem dünya kamuoyunu hem de bölge halkını aydınlattı.
C)	Sulh ve Selamet-i Osmaniye Fırkası, Damat Ferit Paşa Hükûmetini destekledi.	Fırka, vatanın kurtuluşunun ancak padişah ve halifenin emirlerine uymakla gerçekleşeceğini savundu.
D)	Millî Kongre Cemiyeti, İstanbul'da kurulan cemiyet, Millî Mücadele'ye destek verd.	Basın-yayın yoluyla Türk milletinin haklılığını dünyaya duyurmaya çalıştı.

6. 23 Nisan 1920'de açılan Büyük Millet Meclisinin bazı özellikleri şöyledir:

- Seçimle belirlenmiş milletvekillerinden ayrıca Son Osmanlı Mebusan Meclisinden gelen üyelerden oluşmuştur.
- Bir yandan ülkenin bağımsızlığı için mücadele ederken bir yandan da yeni Türk devletinin temellerini atmıştır.
- Milletvekilleri arasında farklı yaş, meslek ve düşüncelere sahip olanlar da vardır.
- Meclis, yasama, yürütme, yargı yetkilerini kendinde toplamıştır.

Buna göre, BMM için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Güçler birliği ilkesini benimsemiştir.
- B) Ülkeyi çağdaştıracak inkılaplar yapmıştır.
- C) Kurucu bir meclis görevi yapmıştır.
- D) Demokratik bir meclis yapısını yansıtmıştır.

7. II. İnönü Zaferi TBMM'de ve Anadolu'da sevinçle karşılandı. Savaştan sonra Mustafa Kemal Paşa İsmet Paşa'ya gönderdiği telgraftaki "Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makus (ters) talihini de yendiniz." sözüyle zaferin önemini ifade etmiştir. Düzenli orduya ve TBMM Hükûmetine olan güven arttı. Fransız ve İtalyanlar Anadolu'nun işgali konusunda İngilizlerden farklı politika izlemeye başladılar. Yunanlar Kocaeli'nden, Fransızlar ise Zonguldak'tan çekildiler. İngilizler tavırlarını değiştirerek Malta'daki Türk esirlerden 40 kişiyi serbest bıraktı. İtalya Anadolu'da işgal ettiği yerleri boşaltmaya başladı.

Buna göre, II. İnönü Zaferi için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İç ve dış politikada önemli gelişmeleri beraberinde getirmiştir.
- B) Anadolu'daki düşman işgalini sona erdirmiştir.
- C) Millî Mücadele'nin askerî safhasını başlatmıştır.
- D) İtilaf Devletleri Sevr'in uygulanamayacağını kabul ettirmiştir.

8. Mustafa Kemal Paşa, Maarif Kongresi'nin açılışında yaptığı konuşmasının bir bölümünde şu ifadeleri kullanmıştır: "İlk ve ortaöğretim, kesinlikle insanlığın ve uygarlığın gerektirdiği bilimi ve tekniği vermelidir. Çocuklarımız ve gençlerimiz yetiştirilirken millî düşünceleri boğmaya çalışan her karşı fikre şiddetle karşı koyma gereği onlara öğretilmelidir."

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Mustafa Kemal'in istediği eğitim sisteminin özelliklerinden biri olamaz?

- A) Ulusal
- B) Çağdaş
- C) Dogmatik
- D) Bilimsel

9. "Bilirsiniz ki savaş ve çarpışma demek, iki ulusun yalnız iki ordunun değil, iki ulusun bütün varlıklarıyla, bütün mallarıyla, bütün maddi ve manevi güçleriyle karşılaşması ve birbirleriyle vuruşması demektir. Bunun için bütün Türk ulusunu, cephedeki ordu kadar düşüncesi ve duygusuyla ve fiilî (eylemlî) olarak savaşla ilgilendirmeliydim. Ulus bireyleri, yalnız, düşman karşısında olanlar değil, köyde, evinde, tarlasında bulunan herkes, silahla vuruşan savaşçı gibi kendini görevli bilerek bütün varlığını savaşa verecekti. Bütün maddi ve manevi varlığını yurt savunmasına vermekte ağır davranan ve titizlik göstermeyen uluslar, savaşı ve çarpışmayı gerçekten göze almış ve başarılacaklarına inanmış sayılamazlar." (M. Kemal Atatürk, Nutuk, ss. 827-829)

Mustafa Kemal'in konuşması aşağıdaki gelişmelerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Büyük Millet Meclisine karşı isyanların çıkması
- B) Tekalif-i Milliye Emirlerinin yayınlanması
- C) Bölgesel ve ulusal kongrelerin düzenlenmesi
- D) Sakarya Savaşının kazanılması

10. "Mudanya Ateşkes Antlaşması diplomatik bir başarıdır." **diyen bir tarihçi antlaşmada yer alan aşağıdaki maddelerden hangisini kanıt olarak sunabilir?**

- A) Türk ve Yunan kuvvetleri arasındaki silahlı çatışmalar sona ermesini.
- B) İstanbul ve Boğazlar'da bulunan İtilaf Devletleri kuvvetlerinin, barış imzalanıncaya kadar burada kalmasını.
- C) TBMM Hükûmetinin, Doğu Trakya'ya asker geçirmemesini.
- D) Doğu Trakya, İstanbul ve Boğazların savaşız kurtarılmasını

Cevapları kontrol edelim. Sonrasında deneme kitapçığının sonundaki tablodan yararlanarak yanlış yaptığımız soruları ilgili olduğu kazanımları tespit edelim ve o konuları tekrar edelim.

KAZANIMLAR	DENEMELER									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ITA.8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.	X	X		X	X		X	X	X	X
ITA.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.		X		X		X				X
ITA.8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.							X	X		
ITA.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.		X	X			X		X		
ITA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.								X	X	
TA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.	X					X	X	X	X	
ITA.8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.		X			X		X	X	X	X
ITA.8.2.. Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.								X	X	X
ITA.8.2.5. Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.	X3		X4	X3	X2	X	X			X
ITA.8.2.6. Misakımillî'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisinin açılışını vatanın bütünlüğü esası ile "ulusal egemenlik" ve "tam bağımsızlık" ilkeleri ile ilişkilendirir.	X2	X2	X			X	X		X	X
ITA.8.2.7. Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri analiz eder.			X			X			X	
ITA.8.2.8. Mustafa Kemal'in ve Türk milletinin Sevr Antlaşması'na karşı tepkilerini değerlendirir.		X	X				X		X	
ITA.8.3.1. Millî Mücadele Dönemi'nde Doğu Cephesi ve Güney Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.			X	X	X					
ITA.8.3.2. Millî Mücadele Dönemi'nde Batı Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.	X	X2	X	X	X3	X	X	X		X
ITA.8.3.3. Millî Mücadele'nin zor bir döneminde Maarif Kongresi yapan Atatürk'ün, millî ve çağdaş eğitime verdiği önemi kavrar.	X				X				X	X
ITA.8.3.4. Türk milletinin millî birlik, beraberlik ve dayanışmasının bir örneği olarak Tekalif-i Millîye Emirleri doğrultusunda yapılan uygulamaları analiz eder.	X	X				X		X	X	X
ITA.8.3.5. Sakarya Meydan Savaşı'nın kazanılmasında ve Büyük Taarruz'un başarılı olmasında Mustafa Kemal'in rolüne ilişkin çıkarımlarda bulunur.				X3	X	X2	X2	X		X

Metin Özdamarlar